

Lesarabrøv

Lat ungdómslívið væl og vakurt trívast

Gjævin millum ung og gomul hevur altíð verið. Tað báðir partar verða noyðdir at ansa eftir er, at hon ikki verður orimiliga djúp.

Sjálvandi skulu tey, ið ung eru, sleppa at ráða sær og hava sína hugsan, men tað er eisini ein frøi fyri tey tilkomnu at verða eftirspurd, tá tey ungu hava sínar ætlanir, veri tað seg politiskt ella í egnum ráðagerðum.

Ungdómur er skjótur at ávirka, bæði so og so, og hann er eisini skjótur at sára. Tað er lætt skiljandi

hvat fleiri av teim ungu í dag hugsa, tá tey hoyra hetta gamla jabbíð hjá teimum einstoku fólkunum, um at vit fáa náðigávu úr Danmark, vit sleppa ikki at ráða okkum sjálvum, eru undir donskum harradømi, og alt ið upp kann roknast, ið ber á tað borðið, ið niðurstetir okkum sum danskar statsborgarar.

Eftir hvat frættist frá ungdómstinginum, ið verðið hevur, er tað bert eitt einasta parti (unga sambandið), ið vil varðveita okkara gamla rætt at vera

danskir statsborgarar, og tað er stórt spell at so skal vera.

Havi ongantið dugað at sæð nakra skomm í tí at vera danskur statsborgari, tvørtur imóti, vit eru ikki so fá í Føroyum í dag, ið meina tað mótsatta.

Hvat studningi, ið vit fæa úr Danmark viðvikur, so er hann ikki annað enn okkara rættur sum statúr í statinum. Vit hava so mangar fyrimunir við at vera saman við Danmark. Teir eru kanska ikki so lættir at fáa eyga á, og verða ongantið avvístir av

hesum fólkunum, ið koma harfrá, og hava notið gott av at hava verið har niðri. Ein stórur partur av hesum fólkunum vilja hava loysing frá Danmark.

Hetta er kanska tað, ið ávirkar tey ungu einamest, og er okkara skylda, ið ikki ynskja loysing, at hjálpa teimum ungu, ið ivast í hesum spurningi, at her er einki at ivast í, felagsskapurin við Danmark spíllir okkum ikki. Alt annað, vit eru líka góðir føroyingar fyri tað.

Palli Dalsgaard

Hví flyta fólk úr Føroyum?

Man kann spyrja seg sjálvan, hví fólk flyta úr Føroyum, hesum privatkapitalismunnar paradisi?

Hendan av føroyingum so hálovaða kapitalisma mátti sjálvsagt kunnað

undirhildið fólk bæði við arbeiði og stuttleika, men so er ikki, tvørtur imóti.

Hendan privatkapitalisman hevur bæði forkomið arbeiði og stuttleika her á landi, ja, øllum samfelagnum nærum. Hvi so er, kann hetta fólk spyrja, sum sjálv hevur valt hetta, jú, tað ræður um hjá kapitalistum at skaffa sær pening so skjótt sum gjørligt, uttan tankar um okkara fiskigrunnar, okkara landjörð ella um komandi ættarlið, bert teir sjálvir kunnu vinna pening so skjótt sum gjørligt.

Harafturat vita vit, at okkara skattalóg er korrump, tað verður ikki goldin skattur eftir førumuni, bert fólk, ið hava vanligar inntøkur, tað javna fólkið, skal tyngjast av skatti, so tey knapt nokk halda sær uppi.

Eisini aðrar lógir eru gjørdar til frama fyri mammons fólk, og ikki fyri vanligar fólk, bert ferðslulógin undantikin, (tað kan jú eisini raka teirra bílar).

Altso alt í alt eitt gjøgnumkorrump samfelag, stýrt av einum javnaðar-

løgmanni, (tað eru teir, ið siga seg vera arbeiddarvinir).

Ikki er lógið, at fólk rýmir av landinum til onnur lond, við vón um arbeiði og betri kor, sjálvst um tey nærmastu líkast okkara samfelagi.

Hugsíð tykkum heldur betur um næstu ferð, tit velja politikarar á lógtung. Teir núverandi eru eins at rokna, orindasveinar privatkapitalismunnar, ið uttan iva nok skal gjalda teimum undir «borðið» fyri tað.

P.P.

Fyri at lesarabrev verða upptikin í Sosialinum er neyðugt, at blaðstjórin veit hvør, ið skrivað hevur.

Til Odmar Kúrberg

Lat tú heldur vera við at skriva í blaðini, tí tú hevur ikki forstand uppá tað, sum Vilhelm Johannesen fekt við. At Vilhelm trinur alment fram, visir hansara góða

karakter, tí teir, ið ikki koma fram alment, eru ikki nakað verdir. Halt tú áfram, Vilhelm, vit stuðla tær.

Sólarn Isaksen

Fyri

Í «Málteiginum» 25. januar skrivur Sv.T. m.a. um orðið «fyri», sum ofta er eitt lúnskt orð í føroyskum.

Tað, sum eg hefti meg við, var illviljin hjá Sv.T. móti samansetingini fyri at, sum hann mestsum lýsir í bann. Ístaðin vil hann bara hava navn-

hætt. Eg ivisti, um Sv.T. hevur rætt her. Tað er púra beint, at nógv dømi eru, har vit kunnu brúka navnhætt. Men í flestøllum av hesum forum kunnu vit eisini brúka fyri at, og oftast við einum finum týdningsmuni. «Teir fara til Havnar at ballast» og «Teir fara til Havnar fyri at ballast» er ikki heilt tað sama.

Men vit hava eisini dømi, har tað ikki ber til bara at brúka navnhætt. Serliga sjónskt er hetta, tá fyri at stendur fremst

í setninginum: «Fyri at sleppa undan henni kleiv hann upp um garðin». (Her ber ikki til at siga «At sleppa undan henni...») Og vit siga «Hann kleiv upp um garðin fyri at sleppa undan henni» (ikki «Hann kleiv upp um garðin at sleppa undan henni»).

Her hevur fyri at ein serligan týdning, sum navnhættur einsamallur ikki hevur.

Og so eru tað dømini við fyri ikki at, har navnhættur einsamallur eisini er óhugsandi: «Hon mátti bita tenninar saman fyri ikki at froysta út-úra».

Eitt skilji eg ikki: hvi er Sv.T. so óður inn á fyri at? Hvør sær eru orðini so í hvussu er rót-føroysk. Og man sjálv samansetingin ikki eisini vera tað?

JKT

Nógvir heimahjálparar ætla framvegis at vera í F.A.

Ágangurin móti teimum limum í Heimahjálparafelagnum, sum framvegis vilja standa innan fyri F.A., er stórur. Nú er Fjurtandi eisini farin upp í leikin, og frá ónevndari keldu, sum ikki er ring at gita sær, og sum eg haldi vera ógvuliga ússaliga ikki at tora at seta navn til, hava teir drúgva umrøðu um víðurskipti í Heimahjálparafelagnum, men alt frá einum sjónarmiði. Finnogi Isaksen segði í Sjónavarpinum, tá ið Fjurtandi kom út av nýggjum, at eingi persónlig álöp við ongunum navni skuldu koma fyri í blaðnum. Men at veruleikin er ein annar, er sjón fyrri søgn í Fjurtanda nr. 7, 1991. Har er heil síða nýtt til at dálka F.A. og fyrrverandi nevnd.

Eg geri beinanvegin greitt, at eg skrivi ikki

verjuroðu fyri Ingeborg Winther, formann í F.A. Tað man hon sjálf fara at megna. Men tá ið navneleysa keldan í Fjurtanda skrivur og sigur formannin í F.A. vera ráðarikan, haldi eg, at formaðurin í Heimahjálparafelagnum man vera enn ráðarikari, tí hon ræður eisini arbeiðsgevaraborðinum, og tað ger formaðurin í F.A. ikki. Aftrat formanninum í Heimahjálparafelagnum sita tveir aðrir nevndarlimir eisini skeivu megin borðið. Hóast so er, lata tær seg velja í nevnd og skulu eittast at virka fyri limirnar í Heimahjálparafelagnum.

Eg havi fyrr vist á, at ein eykaðalfundur avgjörði, at Heimahjálparafelagið skuldi søkja limaskap í F.A.; hetta var í des. 85. Tað var so at siga einmælt samtykt. Sostatt

er nevndin í Heimahjálparafelag Føroya lopin framav og átti ikki at havt sagt limaskapin í F.A. upp uttan fyrst at hava hildið eykaðalfund.

Brot á felagslógina

At halda lóg felagsins gongur stak illa hjá hesi arbeiðsgevaranevnd. Ein tiltakslimir, ið ikki varð valdur á aðalfundinum seinast, er komin í nevndina. Lógin sigur í grein 10 í skránni fyri aðalfund, at veljast skulu tveir tiltakslimir, eisini grein 13, stykki 1 í lóginu sigur, at aðalfundurin velur tveir tiltakslimir, men nevndin í Heimahjálparafelagnum tekur sær rætt til at seta nevndarlim uttan um aðalfundin. Harafturimóti stendur einki í lóginu um at halda aðalfund í sam-

bndi við, at sáttmálin verður sagdur upp.

Við tað, at «keldan» í Fjurtanda skrivur so nágreiniliga um undirritaða, skal eg kunna hana um, at eg varð vald í nevndina í Heimahjálparafelagnum í 1984 og sat fram til apríl 91, harav sat eg seinastu tvey árin sum formaður. Samarbeiðið í nevndini var framúr gott, og eisini samarbeiðið við F.A. Vit kundu tingast um øll mál, eisini, um vit høvdu aðra áskoðan enn F.A.

Henda nevndin, ið nú situr, hevur ikki umboðað limir sínar á nokrum fundi í F.A. vegna illvilja og fordom, heldur ikki, tá arbeiðsloysistryggingin varð lögð fyri limafelaginu, men siga fyri fólk, sambært Fjurtanda, at heimahjálpararnir skulu gjalda 5,5% til F.A., hóast tær fullvæl vita, at gjaldið

er ½%. Men um lógtingið samtykkir arbeiðsloysistryggingina, skulu øll gjalda 2% aftrat, annaðhvørt nevndin í Heimahjálparafelagnum sigur A ella B.

F.A. styðjar uppreistir, stendur í sama blaði. Fólk fáa ta fatan, at her valdar suðurafrikansk støða. Tað er so vituligt, at F.A. styðjar teir limir, ið ikki verða hoyrdir í Heimahjálparafelagnum, og tað er eyðvitað, at F.A. rindar útvarpslýsingar og útreiðslur til fundarhøli. Vit eru jú limir í meginfelagnum.

Tey 0,65%, ið nevndin misti á gólvíð undir seinastu samráðing við landsstýrið, sigur henda navneleysa keldan í Fjurtanda, at formaðurin í F.A. kravdi í grunn verkmanna. Hvat billar formaðurin í Heimahjálpara-

felagnum sær inn at lata seg stýra av formanninum í F.A.?

Sjónavarpið sýndi vakra mynd av formanninum í Heimahjálparafelagnum, men orðini, hon segði, mundu falla mongum timaløntum heimahjálpara fyri bróstið. Tær vóru nevniliga ikki til í hennara verð, nei, hon segði: «Vit eru fastlontar og klára okkum sjálvar». Men søgan um Heimahjálparafelagið sigur nakað heilt annað. Landsstýrið vildi ikki víðurkenna Heimahjálparafelagið sum fakfelag, men rópti tað áhuga-felag. Tann dagin, vit gjørdust limir í F.A., fingi vit víðurkenning — og eftir tógvíð stríð ein hampuliga góðan sáttmála. Uppgávan hjá nevndini í felagnum er at verja henda sáttmálan og

Framhald á síðu 23